

ምዕባሌ ሕብረተሰብ

በረካ

اللهم بارك لنا فيما اعطيتنا

البركة

ክፋል 1/3: ትርጉምን ትሕዝቶን በረካ

ክፋል 2/3 - “ዓይነታት በረካ” (ቀጸሊት ጽሕፍት)

ክፋል 3/3 - “ምንጭታት በረካ ኣብ ሂወትና” (ቀጸሊት ጽሕፍት)

ስዒድ ኣሕመድ - 02/06/2017

habereta@hotmail.com

መጻሕፍት

ብብረሃዊ አዘራርባ፡ ሓንቲ ርግምቲ ሰበይቲ “ክትምርቕ” እንክላ “ብዝሓምበር ኣይትንፍዑ” ትብል ይበሃል። ብኻልእ ተመሳሳሊ ብሂል እውን እንተኾነ፡ “ኣይትንፍዑምበር ኣይትብዝሓስ ኣይመርገምን” ዝብል ኣበሃህላ፡ ትሕዝታኡ ንበረካ ዝገልጽ እዩ። በዚሕካ እንድሕር ዘይነፋዕካ፡ ሃሊዩካ እንድሕር ዘይተኣኻኸለልካ ኮይኑ፡ ረኺብካ ከምዘይረኽብካ ከይይንካ፡ በሊዕካን ሰቲኻን ዘይዓገብካ፡ እኹል ደቂስካ ዕረፍቲ እንድሕር ዘይተሰማዓካ፡ ስርሕ ውዲላካ ምስላጥ ምስዝአብዩካ፡ በረካ ከምዘየለ ዝሕብሩ ኩነታት እዮም። ብባህላዊ አዘራርባና “በርኪቱ” ክበሃል እንክሎ በረካ ዝነጠቦ ማለት ኮይኑ በንጻሩ ድማ “በረክኡ ተረፈዑ” ክበሃል እንክሎ ንበረካ ምጥፋእ ዝሕብር እዩ።

በንጻሩ ድማ ገሊጻም ሰባት ውሑድ ሃሊይዎም ከም ርኽባት ዝኾኑ፡ ኣብ ስራሕቶም ቀልጢፎም ኣሳልጦ ዝረኽቡ፡ ውሑዳት ኮይኖም ክንድ ሽሕ ይኾኑ። እዚአም ሰባት ድማ ኣብ ዝሓዘዎን ዝገብርዎን ናይ ረቢ ሱ.ወ. በረካ ተሓዊስዎ ኣሎ ማለት እዩ።

ብኻልእ ባህላዊ አዘራርባ “ሽሕ ይመት፡ ኣላዩ ሽሕ ኣይመት” ዝብል ብሂል ምስ በረካውን ክተሓሓዝ ይኽእል እዩ። እዚህ ብሂል ከም እትእምቶ፡ ዕውነት ንኸትከውን ቁጽሪ ዘይኮነስ ዓይነት ወሳኒ ምዃኑ እዩ።

ትርጉምን ትሕዝቶን በረካ (البركة)

ሓደ ዓልም ንበረካ ብስዒቡ ዘሎ መልክዕ ገሊጹዎ፡

“በረካ ማለት፡ ንሓደ ነገር ናይ ረቢ ልውሃትን ጽቡቕ ነገርን ዝተሓወሶ እዩ። እዚ ምስዝኸውን፡ ውሑድ ንዝነበረ የበርክቶ። ብዙሕ ዝነበረ በረካ ክሕወሶ እንክሎ ጥቕሙ ዝበዘሐ ይኸውን። ኣብ ኩሉ ነገር ዘሎ እቲ ዝዓበየ ፍርዖት በረካ ድማ፡ ነዚ በረካ ኣብ ተሓዝነት ረቢ ዓ.ወ. ምውዓሉ እዩ”።

والبركة: هي ثبوت الخير الإلهي في الشيء؛ فإنها إذا حلت في قليل كثرته، وإذا حلت في كثير

نفع، ومن أعظم ثمار البركة في الأمور كلها إستعمالها في طاعة الله عز وجل.

ኩላህና ንረቢ ሱ.ወ. በረካ ንኸህበና ዱዓ ንገብር። ኮይኑ ግን በረካ እንታይ እዩ? ትሕዝቶ “በረካ” እትብል ቃል ዑምቕ ዝበለን ገፊሕን ስለዝኾነ ናብ ካልእ ቋንቋ ብሓንቲ ቃል ጌርካ ትርጉም ንኸትህባ ኣሽጋሪ እዩ።

ኣብ ናይ ዓረብኛ ስነ-ቋንቋ፡ “በረካ” ኣብ ስለስተ ትርጉም ዝሓዘ ክፍልታት ትምቀል፡

- 1) ቀዳመይቲ ትርጉም ናይ ምውሳኽን ናይ ምዕባይን ትሕዝቶ ዘለዎ እዩ።
እዚ ማለት ሓደ ነገር ይዓቢ ከምኡውን ኣብ ቐጽሪ ወይ ዓቕን ይውስኽ ማለት እዩ።
በዚ መሰረት ሓደ ነገር “በረካ” ገይሩ ክበሃል እንክሎ፡ ካብቲ ዝነበረ ትጽቢት ዝያዳ ዓብይ ወይ ወሲኹ ማለት እዩ።
ንኣብነት ሓንቲ ዘርኢ ዘሪኣካ እሞ ሓንቲ ገረብ ጥራሕ ንኸትህቡካ እንዳተጸበኻ እንክለካ፡ ካብ ትጽቢትካ ንላዕሊ ዝያዳ ኣግራብ ምስ እትረክብ እካ ዝዘራኣካዩ “በረካ” ገይራ ይበሃል።
- 2) ካልኣይቲ ክፍሊ ትርጉም “በረካ” ከየቋረጸ ብቐጻልነት ዝመጽእ፡ ግዜያዊ ዘይኮነ ማለት እዩ።
- 3) ሳልሳይቲ ትርጉም ድማ ናይ ጽኑዕን ርገ-እን ትሕዝቶ ዘለዎ እዩ።
“በረካ” ሓዙ ዝመጸ ነገር ብቐሊሉ ዘይፈርስ ጽኑዕን ርግኣት ዝሓዘን እዩ። ብሃንደበት መጺኡ፡ ብሃንደበት ከያዲ ኣይኮነን።

ኣብ ሱረት አል-ራሕማን ቀዳመይቲ ኣያ (55:1) ብሸም ረቢ ሱ.ወ. [الرَّحْمٰنُ] ብምጅማር ኣብ መዛዘሚ ድማ ብኣያ 78 (55:78)

ሸም ረቢ ሱ.ወ. በረካ ዝሓዘ ምዃኑ ብምግላጽ ብስዒቡ መልክዕ ሰፊሩ ይርከብ፡

[تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ]

እዚ ማለት ድማ፡ ሸም ረቢ ሱ.ወ. ጸዊዕና እንገብር ዝኾነ ነገራት በረካ ዝሓዘ ክኸውን እዩ። ካብዚ ዝተበገሰ እዩ ድማ ዝኾነ ነገር ክነገብ እንክለና “ብኢስሚላህ” ኢልና ምስ እንጅምር እሞ ሸም ረቢ ሱ.ወ. ንጽውዕ ስለዘለና በረካ ዝተሓወሶ ይኸውን፡

[بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ]

ካብ ዚህ ሓገሩ ዝኾነ ካብ ረቢ ሱ.ወ. ዝመጽእ በረካ ጽኑዕን ቀጻልነት ዘለዎን ይኸውን፡ ብቐሊሉውን ኣይፈርስን፡፡ ዝኾነ ነገር በረካ ምስከሕወሶ ኢሞን ምግባርን ዕግቦትን ስዒቦም ዝመጹ ፍርያት ናይ በረካ እዮም፡፡

ኣብ ቁርኣን፡ በረካ እትብል ቃል ብዝተፈላልዩ መልክዓት ሰፊራ ትርከብ፡፡ ንኣብነት፡ “ተባረከ” ከምኡውን “ሙባረከ”፡፡ ኣጠቓቕማ ድማ ንህዝቢ፡ ቦታታት ወይ ድማ ንግዜ ዘመልከት ክኸውን ይኸእል እዩ፡፡ ቁርኣን ዝወረድትሉ ወርሒ ሮሞዳን “رمضان شهر مبارك” ማለት “ሮሞዳን ሙባረከ”፡ ባዕላ ቁርኣን ዝወረደትሉ ለይቲ ድማ “ለይለቱል ሙባረከ” ክትጽዎዕ እንከላ ባዕሉ ቁርኣን ድማ “ኪታቡን ሙባረከ” ተባሂሉ ይጽዎዕ፡፡ ካዕባን ከባቢ የሩሳሌም “ሙባረከ” ተባህሎም ይጽዎዑ፡፡ ዝኾነ በረካ ካብ ረቢ ሱ.ወ. ጥራሕ ዝወሃብን ዝመጽን እዩ፡፡ ዝኾነ ነገር ኣቐዲሙ ናቱ ዝኾነ በረካ ሓዙ ዘምጽእ የለን፡፡ ከመጽእ እንድሕር ኮይኑ ድማ ኣቐዲሙ ብረቢ ሱ.ወ. ዝተወሃቦ ክኸውን ኣለዎ፡፡

በረካ ማለት፡ ሓጎስን ዕግቦትን ዝተሓወሶ ርኡይ ዝኾነ መግለጺ ዘይብሉ ካብ ረቢ ሱ.ወ. ምዃኑ ጥራሕ ዝፍለጥ “ምውሳኽ” ወይ ድማ “ምዕባይ” ማለት እዩ፡፡ እዚ ማለት፡ ንኣብነት ዘሎ ገንዘብ ብዝሓ ይውስኽ ማለት ዘይኮነስ፡ እቲ ዘሎ ውሑድ ኮይኑ ዝረኣ ዘሎ ትሕዝቶ፡ ንብዙሕ ክሸፍንን ክኣክልን ይኸእል ማለት እዩ፡፡ ከከም ተግባራትና ድማ በረካ ክውሕድን ክበዝሕን ይኸእል፡፡ ናይ ረቢ ሱ.ወ. በረካ ኣብ ክልተ ክምቀል ይኸእል፡ መንፈሳውን ንዋታውን፡፡

ገለ ካብ ኣጠቓቕማ “በረካ” ኣብ ቁርኣን ስዒቦም ብዘለዉ ምጥቃስ ይከኣል፡

1. ባህርያዊ ዝኾነ ኣጠቓቕማ “በረካ” ኣብ ሱረት ፉሲለት ኣያ 10 (41/10) ብስዒቡ ዘሎ መልክዕ ዝርከብ ኮይኑ፡ ረቢ ሱ.ወ. ናብ መሬት በረካ ዘውርድ ረቢ ሱ.ወ. ምዃኑ ትሕብር፡

[وَجَعَلَ فِيهَا رِوَاسِيَ مِنْ فَوْقِهَا وَبَلَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَاءً لِّلسَّائِلِينَ]

ኣብ ዚህ ኣያ ዚህ፡ ረቢ ሱ.ወ. ንመሬት መታን ርግኣትን ጽንዓትን ንምሃብ ኢሉ ጎቦታት ከም መልህቓት (anchors) ድሕሪ ምንባር በረካ ብምሃብ ንኹሉ ነገራት ነናቱ ዓቕን ሂቡዎ፡፡ እዚ ኣያ ከምእትሕብር፡ በረካ ድሕሪ ርግኣትን ጽንዓትን እትመጽእ ኮይና ድሕሪኣ ድማ ኩሉ ነገራት ነናቱ ዓቕንን መልክዕን ይረክብ፡፡

ካልእ ኣጠቓቕማ ሙባረከ (በረካ ዘምጽእ) ኣብ ሱረት ቐፍ ኣያ 9 (50/9) ብስዒቡ ዘሎ መልክዕ ይርከብ፡

[وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُّبَلَّرًا كَأَنَّا نَبْتَنُا بِهِ ؕ جَنَلْتِ وَحَبَّ الْحَصِيدِ]

እዚ ኣያ ከምእትሕብር፡ ካብ ሰማይ ዝወቕዕ ማይ በረካ ሓዙ ዝመጽእ ምዃኑ ኮይኑ ፍረን ፍርያትን ይህብ፡፡

2. ኣብ ሱረት ሁድ ኣያ 48 (11:48) ድሕሪ ምጥልቕላቕ መሬት፡ ሰይፍና ኑሕ ዓ.ሰ. ንነብሶምን ምስኣም ንዝነበሩን ንኸድሕኑ ካብ'ታ መርከብ ንኸወርዱ ትእዛዝ ብምሃብ፡ ካብ ረቢ ሱ.ወ. ሰላም ዝሓዘት በረካ ከምዝተዋሃቦም ትጠቓስ፡፡

[قِيلَ يَلُتُوْحُ أَهْبِطْ بِسَلَامٍ مِّنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ أُمَمٍ مِّمَّنْ مَعَكَ]

ነዚአ አያ ምስ ኣብ ሱረት ኣል-ሙእሚኑን አያ 29 (23:29) እትርከብ ሰዒባ ዘላ አያ ከነጻጽራ እንከለና፡ እዛ ዛንታ ሓድሽ ትርጉም ትሕዝ።

[وَقُلْ رَبِّ أَنْزِلْنِي مُنْزَلًا مُبَارَكًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ]

እዚ ማለት ድማ፡ ካብ'ዛ መርከብ በረካ ዝሓዘ ኣወራርዳ ምስ ብሉጽነት ናይ ረቢ ሱ.ወ. ትተሓሳዝ።

3. ኣብ ሱረት ኣል-አንቢያእ አያ 71 (21:71)

[وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَلَرْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ]

ከምኡውን ኣብ ሱረት ኣል-ሳፋት አያ 113 (37:113)

[وَبَلَرْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ]

ረቢ ሱ.ወ. ኣብ ልዕሊ መሬት በረካ ኣውራዳ ንደቅሰባት ጽቡቕ ከምዝገብረሎም ይሕብራ። ፍሉይት ቦታታትውን ረቢ ሱ.ወ. በረካ የውርደለን ምዃኑ ንኣብነት ኣብ ሱረት ዒምራን አያ 96 (3:96) ብስዒቡ መልክዕ ሰፊሩ ይርከብ።

[إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ]

ኣብ'ዚ ብጥብቂ ምስትውዓል ዘድልዮ እንተሎ፡ ሓደ ቦታ፣ ሓደ ነገር ወይ ድማ ዝኾነ ፍጡር ከም ንኣብነት ናይ ረቢ ሱ.ወ. በረካ ኣለዎ ተባሂሉ ናብ ሸርክ ብዘምርሕ ኣገባብ ምርኣይን ምቕራብን ከምኡውን ፍሉይ ኣኽብሮት ምርኣይ ሓደገኛ ምዃኑ እዩ።

4. ሰይድና ዒሳ ዒ.ሰ. ኣብ ሱረት መርዮም አያ 31 (19:31) ከምዝብልዎ፡ ረቢ ሱ.ወ. ከምዝባረኹም ይሕብሩ፡

[وَجَعَلْنِي مُبَارَكًا أَيَّنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَلْنِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا]

ስለ'ዚ በረካ ኣብ ልዕሊ ቦታታት ጥራሕ ዘይኮነስ ኣብ ልዕሊ ሰባትውን ረቢ ሱ.ወ. ከንብር ይኸእል።

5. ኣብ ኣታኸልቲውን በረካ ከህሉ ከምዝኸእል ክፍሊ ናይ ሱረት ኣል-ኑር አያ 35 (24:35) ሰዒቡ ዘሎ ይርከብ፡

[مِنْ شَجَرَةٍ مُّبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ]

6. ኣብ ገዛ ከንኣቱ እንከለና በገባብ ጌርና ሰላምታ ከነቕርብ ከምዘለና፡ እዚ ሰላምታ ድማ በረካ ዝሓዘ ክኸውን ከምዝኸእል ኣብ ሱረት ኣል-ኑር አያ 61 (24:61) ሰዒቡ ዘሎ ክፍሊ አያ ይርከብ፡

[فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَارَكَةً طَيِّبَةً]

ኣብ ላዕሊ ተጠቂሶም ካብዘለዉ ክስትውዓል ዝኸእል፡ ፍቓድን ድሌትን ረቢ ዝተሓወሶ ከነታት ዝገልጽ ኮይኑ ንትእዛዛቱን መምርሒታቱን ንዝኸብሩን ዝኸተሉን ጥራሕ ዝምልከት እዩ። እዚ በረካ ድማ ናይ ረቢ ሱ.ወ. ሓለዎ

ዝተሓወሶ ምምሕያሽ፡ ዕብዮት፡ ጽንዓትን ቀጻልነትን የብጽሕ።

ስለ'ዚ በረካ ንብዝሒ ዝምልከት ዘይኮነስ፡ እቲ ዘሎ እኹል ንኸኸውን ዘኸእል ናይ ረቢ ሱ.ወ. ጸጋ እዩ።

ሸም ረቢ ሱ.ወ. በረካ እዩ

ኣብ ዝተፈላለዩ ቦታታት ቁርኣን ተገሊጹ ከምዘሎ፡ እቲ ኣደን ካልእ ዘይብሉ ዋና ናይ በረካ ረቢ ሱ.ወ. ጥራሕ እዩ። ናብ ልዕሊ ዝደለዮ ፍጡራቱ ዝኾኑ ነገርን ሰብን ድማ የንብር ወይ የልግሶ፡ ካብኡ ጥራሕ ድማ ይሕተት። ስዒብን ዘለዎ ሸም ረቢ ሱ.ወ. በረካ ምዃኑ ንምሕባር ከም ኣብነታት ጥራሕ ተጠቐሰን ኣለዎ፡

- ሱረት ኣል-ኣዕራፍ ኣያ 54 (7:54) ጎይታ ዓለማት ምዃኑ እትሕብር፡

[تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ]

- ሱረት ኣል-ሙልክ ኣያ 1 (67:1) ምልኪ ኣብ ኢዱ ምዃኑን ንኹሉ ነገር ክገብር ከምዝኸእል እትነግር፡

[تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمَلِكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ]

- ሱረት ኣል-ፉርቻን ኣያ 1 (25:1) ንጽቡቕን ሕማቕን መምዘኒ ዝኸውን ናብ ባሮቱ ዘውረደ ምዃኑን እተመልከት፡

[تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ]

- ሱረት ኣል-ፉርቻን ኣያ 61 (25:61) ኣብ ሰማይ ዓበይቲ ከዋኸብቲ ዘንበረ ምዃኑን እትሕብር፡

[تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا]

- ሱረት ኣል-ሙእሚኑን ኣያ 14 (23:14) ረቢ ሱ.ወ. እቲ ዝበለጸ ኸላቂ ምዃኑን እትሕብር፡

[فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ]

በዚኣም ኣብነታት መሰረት፡ ብሕታዊ ዝኾነ ናይ በረካ ዋንነት ዘለዎን ዓዳሊኡን ረቢ ሱ.ወ. ጥራሕ እዩ።

ናይ በረካ ዱዓ፡ ዝያዳ ምጥላብ ማለት ኣይኮነን

ረሱል ሱ.ወ. ንኣደ ሰብ ዱዓ ክገብሩ እንከለዉ፡

(اللَّهُمَّ أَكْثَرَ مَا لَهُ وَوَلَدَهُ وَبَارِكْ لَهُ فِيمَا أَعْطَيْتَهُ)

እዚ ዝምህረና ድማ፡ ርዝቕን ንኸዛይደልካ ዱዓ ክትገብር እንከለኻ፡ በረካ ዝተሓወሰ ንኸኸውን ኢልካ ዱዓ ምግባርውን ክፈላለ የብሉን። ንበረካ ብዝምልከት፡ ሓንቲ ካብተን ዓበይቲ ዱዓታት ስዒብ ዘላ እዩ፡

(اللهم بارك لنا فيما اعطيتنا)

ኦ ጎይታይ! ሂብካና ንዘለኻ፡ በረካ ኣውርደሉ

እዚኣ ዱዓ፡ ተዋሂቡና ንዘሎ በረካ ንኸውርደሉ ምሕታት ተመልከት ደኣምበር፡ “ዝያዳ ወስኽኒ” ዝብል ትሕዝቶ የብላን።

“اعطيتنا” እትብል ቃል ናይ ሕሉፍ ግዜ ዝሓዘት ኮይና ተዋሂቡና ንዘሎ እተመልከት እያ። በዚ መሰረት፡ “በረካ” ዝያዳ ንኸወሃብና ዓቕን ትሓትት ዘይኮነስ ድሮ ተዋሂቡና ንዘሎ “ዓይነት” ሃሊይዎ ክንዲ ብዙሕ ንኸገልግል እዩ።

اللهم بارك لنا فيما أعطيتنا واجعله عوناً على طاعتك،

(وصلى الله وسلم على نبينا وآله وصحبه أجمعين)

ቀጻሊት ጽሕፍቲ (ብኢዝራህ) ፡ ክፋል 2/3 – “ዓይነታት በረካ”